

توضیح اجمالی:

براساس آنچه فلیپس و فلیپس از اقتصاددانان مطرح حوزه کلان در قالب منحنی «فلیپس اولیه» و «منحنی فلیپس همراه با انتظارات» مطرح ساخته‌اند، مهار تورم و بیکاری اجتماع ضدین است. بدین معنا که، همراه با کاهش تورم، بیکاری افزایش می‌یابد و همراه با کاهش بیکاری تورم پدیدار می‌شود. قصد من از نگارش این دیدگاه آن نیست که با بیان رابطه اوکان (OKUN) بگویم با کاهش X درصدی تورم، بیکاری m درصد افزایش می‌یابد، بلکه تلاش می‌کنم با توجه به شعارهای اقتصادی دولت تدبیر و امید عنوان سازم، دولت نمی‌تواند در شرایط کنونی هر دو هدف را همزمان پیگیری کند و لازم است که بر یکی از آن دو تمرکز بیشتری داشته باشد.

نکات کلیدی:

دولت تدبیر امید دو سناریو کلی پیشرو دارد که به شرح مختصر آنها می‌پردازم:

الف. (سناریو اول) مهار تورم اولویت اصلی باشد. همانطور که در سخنان وزیر محترم اقتصاد نیز مشاهده می‌شد تلاش بر کنترل نقدینگی و عوامل موثر آن در کنار عدم تزریق بی حساب و کتاب درآمدهای نفتی مهمترین راه کار برای مهار تورم ارایه شده است. برای این منظور علی‌القائده سیاست‌های مالی و پولی انقباضی (صرف نظر از ابزار مورد استفاده) می‌تواند در دستور کار قرار گیرد. کاهش مخارج دولت هم کاهش تقاضای کل و هم کاهش سرمایه گذاری را به همراه خواهد داشت که در شرایط کنونی به لحاظ تشدید تحریم‌ها، سهم دولت در اقتصاد ملی، عدم اجرای صحیح سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی و تضعیف زیرساخت‌های تولیدی به تعمیق هرچه بیشتر رکود خواهد انجامید. از طرفی، محدودیت در تامین منابع مالی به دلایل متعدد مهمترین مشکل بخش تولید کشور است و واحدهای تولیدی همچنان به نقدینگی بالایی نیازمند هستند. لذا، مهار نقدینگی آن هم در شرایط تحریم شاید شکننده‌ترین سیاست برای بخش تولید باشد. در توضیح بیشتر باید اشاره داشت، بخش تولید در کشور در شرایطی قرار دارد که نمی‌تواند از ظرفیت فعلی خود به صورت کامل استفاده کند. از این رو، اگر نقدینگی مورد نیاز در اختیار آنان قرار داشته باشد، می‌توانند با تدارک مواد اولیه مورد نیاز تولید سریعاً ظرفیت‌های خالی را کاهش دهند. راه کار استفاده از منابع صندوق توسعه ملی و تبدیل ارز به ریال به جهت تورم‌زا بودن نیز در این سناریو جایگاهی نخواهد داشت. جالب است و البته تلخ، که آحاد مردم در ایران با تورم دو رقمی روزگاری می‌گذرانند و دستیابی به نرخ تورم حدود ۱۵-۱۰ درصدی شاید از نگاه مردم دست کمی از تک نرخی شدن آن نداشته باشد.

ب. (سناریو دوم) مهار بیکاری اولویت اصلی باشد. بیکاری در قیاس با تورم تبعات اجتماعی بیشتری دارد و سریعتر نیز خود را نشان می‌دهد. لذا، در شرایط تحریم کاهش اشتغال، معیشت را بیشتر از تورم تحت تاثیر قرار می‌دهد زیرا، با کاهش اشتغال بار تکفل افزایش یافته و این امر رفاه اقتصادی را کاهش و نارضایتی اجتماعی را شدیداً افزایش می‌دهد. از طرفی، در حال حاضر هم به دلیل ظرفیت‌های خالی واحدهای تولیدی، سرمایه در گردش این واحدها و محدودیت در واردات نهاده‌ها، بیکاری در سطح بالایی قرار دارد و هر موج جدیدی در این میان می‌تواند عواقب ناخوشایندی را به بار آورد.

پیشنهادات:

از مجموع تورم و بیکاری به عنوان فلاکت یاد می‌شود باید توجه داشت که برای بهبود معیشت مردم می‌توان در برهه‌ای از زمان بخشی از این شاخص را فدای بخش دیگر کرد و با توجه به توضیحات ارایه شده و نظر به ذخیره سازی کالاها اساسی تا پایان سال، دولت می‌تواند تمرکز خود بیشتر بر بخش مهار بیکاری قرار دهد هرچند لازم است برخی اقدامات تکمیلی به شرح زیر صورت پذیرد:

توقف موقت هدفمند کردن یارانه‌ها تا برقراری ثبات حداقلی در بازارهای مالی، پولی و ارزی؛ اجرای کامل خصوصی سازی؛ تقویت رقابت‌پذیری در بازار با محدود کردن نقش دولت به وظایف حاکمیتی؛ اجرای کامل طرح تحول اقتصادی.